

Voorbij de hypocratie

Innovatiekans voor volksvertegenwoordigers en mensen om hen heen

In maart 2010 verscheen bij uitgeverij Kluwer het boek 'Voorbij de hypocratie' van prof. dr. Harrie Aardema. Het boek onderzoekt het vernieuwingsperspectief voor de nieuwe gemeenteraden en hun samenwerking met buitenland, bestuur en ambtelijke organisatie. Het bevat actuele inzichten uit de praktijk en de theorie op het gebied van politiek, leiderschap, cultuur en control, in samenhang met elkaar. Tegen die achtergrond vindt u kritische analyses over onder meer: te veel en te SMART plannen, stapelen van beleid, control alleen op papier maar niet in gedrag, projectmatig werken, budgetgaming, onvoldoende prioritering en sturing, verkoking en hokjesgeest, dualisering, directe democratie en kantelingsoperaties. Maar u vindt ook een perspectief op verbetering!

Kernboodschap

De kernboodschap van het boek is dat de balans tussen 'bovenstromen' en 'onderstromen' bij de overheid is verstoord. Bovenstromen zijn de officiële teksten in brochures, handreikingen, plannen en rapporten, visies en missies en de daarmee samenhangende instrumenten en structuren. Die teksten zien er altijd geweldig uit. De indruk wordt gewekt dat de overheid alles kan en alles zal oplossen of regisseren. Onderstromen zijn wat er op werkvloeren en in contacten met de buitenwereld daadwerkelijk gebeurt. Dat levert een heel ander beeld op. Uit het onderzoek blijkt dat bijvoorbeeld gemeenteraadsleden weinig kunnen met de hen toegedachte kaderstellende en controlerende rol, terwijl ze nog steeds te weinig toekomen aan hun volksvertegenwoordigende rol.

Van hoog tot laag proberen veel overheidsfunctionarissen - óók bestuurders en ambtenaren - te overleven door de indruk te wekken dat ze alles kunnen, terwijl ze zich in werkelijkheid vooral terugtrekken binnen hun eigen subcultuur. Deze verschijningsvorm van de democratie wordt de hypocratie genoemd. Hypocratie is niet iets negatiefs. Hypocratie is voor betrokkenen een effectief overlevingsmechanisme en er gaat een zekere geruststellende en afschermdende werking van uit, waardoor er toch nog veel goed gaat. Maar een teveel ervan creëert een onnodig grote inefficiëntie en onnodig negatieve beeldvorming, zowel over als binnen overheidsorganisaties. Hieraan valt alleen te ontsnappen door te zien dat het zo werkt en door de geldende cultuur in beweging te brengen met eigen systeemdoorbrekend leiderschap. Dat geldt voor alle overheidsfunctionarissen, óók voor volksvertegenwoordigers. Ieder kan iets doen aan herstel van de balans - als hij/zij wil en durft!

Zelftest

Het boek bevat een 'zelftest publiek leiderschap' waarmee een ieder het eigen systeendoorbekend leiderschap kan peilen in relatie tot de cultuur waarvan hij/zij deel uitmaakt. De zelftest is gratis en anoniem in te vullen via www.bmc.nl en www.harrieaardema.nl. Het maken van een groepsprofiel voor een organisatie of team is ook mogelijk.

Doelgroep

Het boek is bedoeld voor iedereen die met politiek te maken heeft: volksvertegenwoordigers, griffiers, bestuurders, ambtenaren en adviseurs, opleiders, onderzoekers, wetenschappers, studenten, journalisten en 'gewone burgers' die geïnteresseerd zijn in deze materie en/of 'zaken doen' met de overheid. Hoewel het onderzoek dat aan het boek ten grondslag ligt vooral is gericht op gemeenten, zullen ook andere overheden en uitvoeringsorganisaties in zorg, onderwijs, politie, enzovoort zich aangesproken voelen.

Praktische bruikbaarheid

Door de brede insteek is dit boek goed te gebruiken bij een 'alternatieve' aanpak van leiderschapsontwikkeling, organisatieontwikkeling en verbetering van planning & control.

Het biedt perspectief op het doorbreken van de vicieuze cirkel van over elkaar heen buitelandse reorganisaties die onvoldoende effect sorteren. Ook geeft het waardevolle aanknopingspunten voor het verbeteren van planning & control in communicatieve zin.

De efficiencyverbetering die hiermee gepaard gaat levert bovendien interessante bezuinigingsmogelijkheden op!

Theoretische bruikbaarheid

Het boek bevat een uitgebreide literatuurlijst, een uitgebreid notenapparaat en een uitgebreid trefwoordenregister, zodat het ook goed te gebruiken is als naslagwerk voor bijvoorbeeld studenten.

Gebaseerd op onderzoek

De inzichten zijn gebaseerd op een langjarig praktijkonderzoek bij overheidsorganisaties.

Er zijn veel betrokkenen geïnterviewd, niet alleen volksvertegenwoordigers, maar ook bestuurders, ambtenaren, adviseurs en wetenschappers. Door het hele boek heen verluichten veel van hun opvattingen het wetenschappelijke betoog.

Het boek is geschreven in opdracht van BMC en de gemeenteraad van Almere.

Over de auteur

Prof. dr. Harrie Aardema is partner bij BMC en bijzonder hoogleraar 'publiek management, in het bijzonder in relatie tot vernieuwingen in organisaties en bedrijfsvoering' aan de Open Universiteit Nederland. Eerdere boeken van zijn hand zijn o.a. *Verbindend Leiderschap* en *Control voor Leiders*.

Bestellen

Het boek is te bestellen bij uitgeverij Kluwer, www.kluwer.nl, maar ook bij verschillende (internet) boekhandels. Het ISBN-nummer is: 978 90 13 07325 6.